

[Per Stig Møller]

og kvindeaspektet i en anden pind. Når man overtager formuleringen fra den ene pind og ikke bruger den anden pind, må vi gå ud fra, at der ligger en tanke bag; men det forstår jeg at der altså ikke har gjort.

Formanden:

Hr. Erik B. Smith for en kort bemærkning, og så tror jeg, at vi skal til at vende tilbage til ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Erik B. Smith (S):

Når hr. Per Stig Møller har den opfattelse, at der skal overføres flere midler til den bilaterale bistand, vil jeg gerne spørge, om Socialdemokratiet kan regne med hr. Per Stig Møllers og hans partis støtte, når vi er betænkelige ved bemandingen i Danida. Vi finder faktisk, at Danida er underbemandet, og at der skal flere normeringer til.

Når det er sagt, vil jeg i øvrigt gerne sige, at Socialdemokratiet er ganske godt tilfreds med den fordeling, der for tiden er. Vi er naturligvis parate til at overveje det, hvis der kommer et forslag, men forudsætningen er jo helt åbenbart, at der i øvrigt skal ske en mandskabsmæssig styrkelse af Danida.

Formanden:

Så en sidste kort bemærkning i denne runde til hr. Per Stig Møller.

(Kort bemærkning).

Per Stig Møller (KF):

Tak, hr. formand, den skal blive ganske kort. Omkring Danidas bemanding har man drøftet tingene i Udenrigskommissionen, og jeg synes ikke, at det er stedet at drøfte en del af Udenrigskommissionens anbefalinger i forbindelse med en enkelt debat.

Formanden:

Vi vender tilbage til ordførerrækken. Hr. Riishøj.

Riishøj (SF):

Flere ordførere har været inde på den råds-konference, som Danida afholdt for et par dage siden, og som jeg også synes var ganske oplysende, og jeg vil godt knytte nogle kommenta-

rer til det, fordi spørgsmålet om menneskerettigheder og udvikling har optaget meget af debatten. Jeg er enig i det synspunkt, udenrigsministeren nævnte, at et effektivt økonomisk system kun kan fungere i et demokratisk system – og det er efter vores målestok et flerpartisystem, og der er en række andre ting, der knytter sig til et demokrati med hensyn til deltagelse.

Jeg er også enig i, at man ikke har oplevet i historien, at planøkonomi og demokrati kan forenes. Når det gælder markedsøkonomi, har man oplevet, at den kan forenes med et pluralistisk demokratisk system. Den kan også forbindes med nogle af de mest brutale diktaturer, der eksisterer i verden. I Sydafrika, i Chile, i Sydkorea og rundt omkring i den tredje verden oplever vi det. Så det er et både-og, tingene er noget mere komplicerede, end de nogle gange fremstilles som.

Til gengæld må man sige, at overgang til demokrati ikke i sig selv løser problemerne, og det kom også tydeligt frem i den debat, vi havde under rådskonferencen. Det, vi har oplevet i Østeuropa inden for det sidste år, var jo en demokratisk udvikling samtidig med, at de økonomiske problemer tårnede sig op. Så dér har vi, skal vi sige et dilemma. Det er ikke et argument for at gå tilbage til det gamle system, men for at løse de problemer, der er knyttet til overgangen til demokrati, og som også påvirker økonomien. Det gælder om at skabe en demokratisk infrastruktur i landet, uafhængige domstole, en ordentlig, ukorrupt administration, og det gælder også om inden for økonomien at opbygge en række institutioner, der er nødvendige for at få økonomien til at fungere. Det stiller krav til uddannelse, det stiller krav til, at vi overfører kapital til de lande, at vi løser nogle af de landes problemer.

En række af problemerne i landene i det centrale Østeuropa er jo fælles med de problemer, man kender i mange udviklingslande, og jeg er også enig i det grundsynspunkt, som var fremme på konferencen: at man faktisk kan lære af de to regioner i verden, at de har en del problemer, der er fælles.

Jeg synes også, at der er behov for, når vi taler om menneskerettigheder og udviklingslandene, at vi har en ydmyg og selvkritisk holdning. Den kan jeg godt savne i hr. Per Stig Møllers indlæg og i nogle af indlæggene på konferencen. Vi må vel erkende, når ulandene frem-